

Zofia Wartołowska, Zofia Woźnicka, Stanisław Michno

Wiślica, pow. Busko

Informator Archeologiczny : badania 1, 298-299

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W I Ś L I C A ,
pow. Busko

Zespół Badań nad Polskim
Średniowieczem UW i PW

Badaniami kierowała doc. dr Zofia Watołowska, prowadzili mgr Zofia Woźnioka i mgr inż. arch. Stanisław Michno, finansował WZK w Kielcach.

Prace badawcze na terenie wyspy wiślickiej są kontynuacją wieloletnich już badań i w ostatnim sezonie prowadzono je na trzech stanowiskach:

1. na kulminacji wyspy wiślickiej,
2. na południowo-zachodnim krańcu wyspy,
3. na terenie budowy szkoły Tysiąclecia czyli w południowo-wschodniej części wyspy.

Na kulminacji wyspy wiślickiej w latach ubiegłych uchwyciono w kilku punktach przebieg fosy, należącej do pierwszej fazy osadnictwa Wiślicy. W 1967 r. ujawniono dalszy ciąg przebiegu fosy od strony południowej. W świetle uzyskanych danych dłuższa oś przestrzeni otoczonej fosą ma kierunek północ-południe i wynosi około 60 m, oś krótsza wschód-zachód, przeprowadzona w odległości 14 m od północnego krańca osi dłuższej, wynosi około 40 m. Dla zespołu zabudowy palatinalnej odkrytego w latach ubiegłych, a datowanego na XI w i początki XII w, wykopy badawcze odsłoniły fundamenty południowej strony budynku nr 4 zbudowanego na planie koła o średnicy 9 m.

Na południowo-zachodnim krańcu wyspy wiślickiej oczekiwano odsłonięcia pozostałości zamku gotyckiego, wymienianego w źródłach pisanych. Na relikty te jednak wykop badawczy nie trafił. W warstwach niwelacyjnych wystąpił gruz kamienny i ceg-

ły wykonane z dużą domieszką tłucznia kamiennego, gotyckie typu "palcówki" oraz zwarta warstwa tynków i zaprawy. Poniżej poziomu gotyckiego zarysował się fragment zniwelowanej konstrukcji obronnej, drewniano-glinianej. Być może jest to fragment starszej niż z XIV w. fortyfikacji miasta, o której istnieniu w XIII w. w Wiślicy można wnosić na podstawie kroniki Kadłubka i Kroniki Wielkopolskiej.

W południowo-wschodniej części wyspy wiślickiej, na terenie budowy szkoły, były prowadzone w ubiegłych latach badania ratownicze, które ujawniły omentarz z XII - XIII w. Obecnie wyniki tych badań zostały wzbogacone odkryciem relikwów założenia fundamentowego kościoła z przyporami. Całość planu tego obiektu nie została jeszcze w pełni odkryta. Długość nawy wynosi 8 m, szerokość 6,4 m. Wkop pod fundamenty przecinał starsze wkopy grobowe, natomiast inne młodsze groby wkop podfundamentowy zniszczył. Należy się zatem liczyć z trzema fazami omentarza na tym miejscu. Ponieważ relikwje architektoniczne występują niemal tuż pod darnią, a pochówki młodsze nie miały wyposażenia, niezmiernie trudno określić bliżej chronologię odkrytych fragmentów architektonicznych. Wzmiankowanie w lustracjach kościelnych z XVIII w. kościoła św. Marcina pozwala hipotetycznie łączyć odkryte relikwje z tym właśnie kościołem, tym bardziej, że do dziś pola położone na wschód od tego miejsca nazywane są "za św. Marcinem".

W I T Ó W, pow. Sieradz

IHKM PAN w Łodzi

Badania prowadziła doc.dr Janina Kamińska, finansował